

Skatt ved eierskifte og generasjonsskifte i bedrifter

Linda Hjelvik Amsrud

Sentrale juridiske problemstillinger ved eierskifte og generasjonsskifte

- Eierskifter: Eierstruktur forut for salg
- Salg av innmat contra salg av aksjer
- Aksjonærmodell og fritaksmetode
- Etablering av riktig eierstruktur forut for salg
- Earn-out problematikk
- Generasjonsskifter: Endringer i skatte- og arveavgiftsregler fra 1.1.2014
- Sikring av givers økonomi ved generasjonsskifter
- Overføring av aksjer til barna eller barnas AS
- A- og B-aksjer - differensiering av stemme- og utbytterett

Eierskifter: Eierstruktur forut for salg

- Ulike skattemessige konsekvenser avhengig av valgt eierstruktur og hvordan virksomheten er organisert.
- Salg av driftsmidler i et enkeltpersonforetak utløser inntil 50,4% skatt.
- Ved en skattefri omdannelse av EPF til aksjeselskap før salg, vil skattebelastningen bli skjøvet ut i tid
 - Enten ved salg av innmat fra selskapet som skattlegges med 27% og ytterligere 27% ved uttak fra selskapet (46,7% skatt),
 - eller salg av selskapsaksjene som privat person med 27% skatt,
- Ved etablering av et holdingselskap som eier driftsselskapet reduseres gevinstbeskatningen til 0% så lenge midlene beholdes i holdingselskapet.

Salg av innmat contra salg av aksjer

- Hvis virksomheten er organisert som et AS, har eier valget mellom å selge aksjer eller innmat.
- Kjøper og selger vil ofte ha motstridende interesser – skatt vs. step up.
- Innmatssalg er en realisasjon av de enkelte eiendeler selskapet eier – ordinær gevinst/tapsberegning på selskapets hånd.
- Gevinst- og tapskonto – 20% inntekts- eller fradragsføring årlig – skatteutsettelse. 27% skatt på gevinsten på selskapets hånd.
- Hvis gevinsten senere tas ut som utbytte til eier privat påløper utbytteskatt.
- Alternativet er salg av aksjer i selskapet eller andeler i deltakerlignet selskap – aksjonærmetode/fritaksmetode.

Eierskifter:

Aksjebeskatning privat contra selskap

Salg av aksjer eid
privat 27% skatt

100% ↓

Holding AS

100% ↓

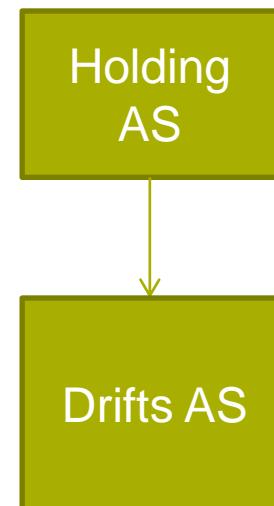
Drift AS

Aksjegevinst
0% skatt og
utbytte 0%
skatt i konsern

Aksjeselskap kan være skattemessig gunstig (Fritaksmetoden)

- Ingen skatt ved salg av aksjer omfattet av fritaksmetoden fra selskap. 0,81% skatt på aksjeutbytte utdelt til selskap. Unntak: I konsernforhold – 0% skatt på utbytte.
- Fordel å kunne reinvestere aksjegevinster og aksjeutbytte uten skattebelastning.
- Gunstig eierstruktur før salg av bedrift.
- Ytterligere beskatning først ved utbyttebetaling til aksjonær, jf. Aksjonærmodellen.

Effekt av fritaksmetoden

- F.eks. salg av aksjene i egen bedrift for 25 mill, inngangsverdi 5 mill:
- Salg av aksjer fra eier privat gir 27% skatt på gevinst, dvs. 5,4 mill. i skatt. Privatpersonen sitter da igjen med 19,6 mill. netto.
- Salg av aksjer eiet av eget holdingselskap gir 0% skatt, dvs. 25 mill. kan reinvesteres.
- Meravkastningen som følge av ekstrainvesteringen på 5,4 mill. vil f.eks. over en 5 års periode kunne være betydelig. Til tross for 27% skatt på denne avkastningen ved uttak fra selskapet, sitter eier igjen med 73% av denne meravkastningen.

Etablering av riktig eierstruktur

- Etablering av aksjeselskap for å forbedre skattemessig eierstruktur.
- Hvordan endre selskapsstrukturen, skattepliktig eller uten skatt:
 - Salg av selskap til eget AS er en realisasjon
 - Skattefri omdanning av næringsvirksomhet
 - Drop down av eiendeler i datterselskap
 - Konsernfusjon
 - En omorganisering kan ta lang tid og bør planlegges i god tid

Earn out og skatt

- Selger skal fortsette i virksomheten etter salget og motta en andel av fremtidig resultat som tilleggsvederlag – earn-out. Fare for lønnsbeskatning av deler av vederlaget: 47,2% + arbeidsgiveravgift i stedet for 27% kapitalbeskatning.
- Skattemyndighetene har fokus på følgende tilfeller:
 - Vederlaget synes høyere enn det som selskapets substans og inntjeningsevne kan forklare
 - De gamle eiere binder seg til å arbeide i bedriften
 - Vederlag avhengig av om bindingstid er oppfylt
 - Avtalt konkurranseklausul
 - Lavere lønn enn markedslønn

Endringer i skatte- og arveavgiftsregler fra 1.1.2014

- Arve- og gaveavgiften er bortfalt fra 1.1.2014.
- Kontinuitetsprinsippet utvidet til næringsvirksomhet og fast eiendom fra 1.1.2014.
- Kontinuitet innebærer at en arving eller gavemottaker overtar givers eller arvelaters inngangsverdier og skatteposisjoner.
- Unntak for primærbolig, fritidsbolig og gårdsbruk/skogsbruk som arvelater/giver kunne solgt skattefritt.

Generasjonsskifter

Sikring av givers økonomi

- Fisjonere ut de delene av virksomheten barna skal overta i egne selskap, f.eks. overføre driftsselskapet til barna og beholde eiendom og investeringer
- Ekstraordinært utbytte til eier før overføring av aksjer til neste generasjon
- Gavesalg av aksjer
- Salg med selgerkreditt
- Avtale om pensjon ved overdragelse av aksjer til barn
- Etablering av ulike aksjeklasser og differensiering av utbytterett

Overføring av aksjer til barna eller barnas AS?

- Kontinuitetsprinsippet gjelder kun overføringer mellom personlige skatteyttere, ikke ved overføring til et AS.
- Hvis barna senere videreselger de mottatte aksjene vil de være omfattet av fritaksmetoden.
- Overføring av aksjer til et holdingselskap øker ikke mottakers inngangsverdi eller skjermingsgrunnlag på aksjene i holdingselskapet.
- NB – ved overføring av aksjer til et holdingselskap har personlig aksjonær ingen glede av høy innbetalt kapital.

Generasjonsskifter A og B aksjer?

- Foreldrene kan ønske å beholde kontrollen over selskapet selv om aksjer overføres til barna.
- Endre vedtektene slik at A-aksjer har stemmerett og B-aksjene er stemmerettløse.
- Mulig å differensiere utbyttet, men B-aksjene bør ha en ubetinget rett til utbytte for å unngå at transaksjonen anses for ikke å ha tilstrekkelig realitet.
- B-aksjer kan senere konverteres til A-aksjer og omvendt.

Kontaktinformasjon

Linda Hjelvik Amsrud
Senior Legal Counsel

Tel. 2401 2103

Mobil 9280 8858

linda.amsrud@nordea.no

Olav S. Platou
Senior Legal Counsel

Tel. 2401 0596

Mobil 9002 8655

olav.platou@nordea.com

Disclaimer

Denne informasjonen er utarbeidet av Nordea Private Banking og er ment som generell informasjon til personlig bruk for de kundene som mottar den fra Nordea. Informasjonen må ikke sees som noen konkret anbefaling om bestemte disposisjoner, transaksjoner eller råd om konkrete investeringer. Egnetheten eller hensiktsmessigheten av en bestemt disposisjon, transaksjon eller investering vil avhenge av din egen situasjon og dine målsetninger.

Før du gjør konkrete disposisjoner, bør du tenke igjennom om dette er egnet eller hensiktsmessig for deg, og vi oppfordrer deg uansett til å konsultere din personlige rådgiver/advokat. Informasjonen er basert på kilder som Nordea Private Banking anser som pålitelige, men det innhentes ingen garantier om nøyaktigheten eller fullstendigheten av opplysningene. Nordea Private Banking og selskapene i Nordea-konsernet eller undertegnede påtar seg ikke ansvar for tap som måtte oppstå på grunn av bruk av denne informasjonen.